NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF CZECH REPUBLIC

Úmluva UNESCO a její pojetí nemateriálního kulturního dědictví

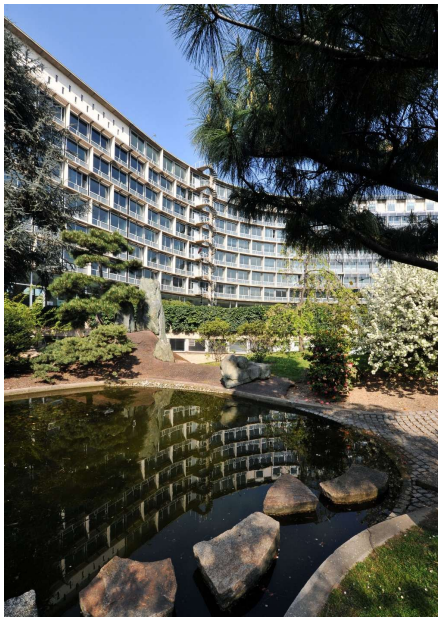
Eva Kuminková, Národní ústav lidové kultury

eva.kuminkova@nulk.cz

Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO, 2003

= rámec, ve kterém se pohybujeme

unesco
Intangible Cultural Heritage



- → dohoda mezi státy (185), kterou administruje organizace UNESCO
- → v ČR ratifikována 2009
- → text Úmluvy se pokud možno nemění, aktualizují se prováděcí směrnice → **neustálý vývoj a adaptace na aktuální situaci**
- → existují i další rámce (Rámcová úmluva Rady Evropy o hodnotě kulturního dědictví pro společnost, definice muzea ICOM aj.)

Co je to živé dědictví

neboli nemateriální kulturní dědictví

Znalosti, dovednosti, zkušenosti, zvyklosti, projevy a s nimi spojené předměty a kulturní prostory, které se předávají z generace na generaci, lidé je považují za své dědictví a neustále je přetvářejí.

Toto dědictví jim dává pocit identity a kontinuity a podporuje úctu k lidské tvořivosti a kulturní rozmanitosti.

... týká se nás všech, každého člověka

Abychom si to dokázali lépe představit

1. ústní tradice a vyjádření, včetně jazyka jako prostředku nemateriálního kulturního dědictví,
2. interpretační umění,
3. společenské zvyklosti, obřady a slavnostní události,
4. vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru,
5. dovednosti spojené s tradičními řemesly

...a jiné

Úmluva o ochraně světového a přírodního dědictví 1972

- kulturní nebo přírodní
- **mimořádná (univerzální) hodnota z odborného pohledu**
- *protection* – ochrana
- ochrana kulturních nemovitých a přírodních památek
- **autenticita, integrita, konzervace, minimalizace změn**

Úmluva o nemateriálním dědictví 2003

- kulturní a společenské
- **význam pro nositele - všechny projevy jsou si rovny**
- *safeguarding* – zachování
- péče o vyjádření, dovedností, znalostí a projevů
- **živoucí, stále se proměňuje**

Kultura je jedna

Hmotné a nehmotné se dá jen těžko oddělit

Dá se vůbec ohraničit?

- najdeme jej všude
- tvoří naše kořeny a žije, jen když má pro nás význam
- sdílíme v rodině
- spojuje nás se sousedy a s místem, kde žijeme
- existuje napříč republikou a překonává hranice

Role institucí

- **podporovat** nositele živých tradic
- pomáhat jim **vytvářet příznivé podmínky** pro jejich předávání



ministerstvo školství knihovna profesní sdružení
obec řemeslný cech univerzita dům dětí a mládeže
firma místní akční skupina folklorní soubor muzeum
výzkumný ústav nadační fond škola památkový ústav
kulturní centrum družstvo ministerstvo kultury církev
archiv turistické informační centrum nadace spolek
destinační agentura kraj základní umělecká škola

Jak můžeme o živé dědictví pečovat?

CÍL: aby dědictví žilo dál



- → předávání včetně formálního a neformálního vzdělávání
- → identifikace, dokumentace a výzkum
- → propagace a popularizace
- → revitalizace
- → vytváření prostoru pro komunitní aktivity

Proč to dává smysl?

- sounáležitost a kořeny
- vztahy a spolupráce
- radost a smysluplná činnost
- užitečné znalosti a dovednosti
- odolnost vůči změnám
- možnosti místního rozvoje a lokální ekonomiky

....

Péče o živé dědictví je zároveň péčí o kvalitu života.

Seznamy živého dědictví

ČR

→ krajské seznamy tradiční lidové kultury

→ Seznam nemateriálního kulturního dědictví ČR

UNESCO

→ Reprezentativní seznam NKD lidstva

→ Seznam NKD vyžadujícího naléhavě zachování

→ Registr osvědčených postupů

